

Statusrapport for frivilligheten
Frivillighet Norges årsrapport 2015

Frivillighet,
felleskap
og integrering

FRIVILLIGHET
NORGE

Forsiden:

Forde internasjonale kor. Koret ble startet som et samarbeidsprosjekt mellom Forde kommune, Røde Kors, kirken og Sogn og Fjordane fylkeskommune. Koret er åpent for alle, og alle som nylig har fått oppholdstillatelse i Forde blir invitert til å bli med i koret. (Foto: Birgitte Heneide, Frivillighet Norge.)

Frivillighet Norges

årsrapport består av to deler: én statusrapport for frivilligheten og den tradisjonelle årsrapporten. Da medlemsorganisasjonene vedtok en ny strategi for Frivillighet Norge i 2013, var et av tiltakene å «utvikle indikatorer og undersøke utviklingen i medlemsorganisasjonenes rammebetingelser [og] holde politikerne enda mer til ansvar for organisasjonenes rammebetingelser». Statusrapporten bidrar til nettopp dette. Her går vi hvert år gjennom frivillighetens økonomiske rammebetingelser, status for forenklingsarbeidet, hvor forutsigbare organisasjonenes rammebetingelser er, status for forskning om frivillighet og status for frivillighetspolitikken i kommunene. I rapporten baserer vi oss på forskning, data fra medlemsorganisasjonene, informasjon fra regjeringen, Frivillighetsbarometeret og vår egen kunnskap om sektoren, opparbeidet gjennom ti års drift. Vi peker også på kunnskapshull som bør tettes, slik at frivillige organisasjoner, politikere og byråkrater får den kunnskapen de trenger om status for frivilligheten.

Vi håper statusrapporten blir et nyttig verktøy for alle som er opptatt av frivillighetens betingelser i Norge, og at den gir et godt grunnlag for arbeidet med å skape større rom for frivilligheten i årene som kommer.

Større
for **ROM**
FRIVILLIGHETEN

Innhold

Generalsekretærens forord: Frivillighet, fellesskap og integrering	4
--	---

Del 1 – Statusrapport for frivilligheten

Frivillighetens økonomiske rammevilkår	6
Forenkling og forutsigbarhet	10
Forskning på omfanget av frivillig aktivitet	14
Frivillighet og inkludering	19

Del 2 – Frivillighet Norges årsrapport

2015 i korthet	20
Styret	23
Årsmøte og nettverks- og arbeidsgruppemøter	24
Råd og utvalg	25
Høringsuttalelser	26
Sekretariatet	28
Resultat	29
Balanse	30
Medlemsorganisasjoner pr 31.12.2014	32

Frivillighet Norge er et samarbeidsforum for frivillige organisasjoner. Vi arbeider for bedre rammevilkår for frivilligheten og økt forståelse for den store, viktige frivillige innsatsen i samfunnet.

Frivillighet, fellesskap og integrering

Høsten 2015 kom verden til Norge. Folk på flukt fra krig og forfølgelse, som før var anonyme tall i statistikken for mange, ble mennesker som banket på døra vår. I løpet av året søkte 31 145 personer om asyl i Norge. Det er nesten en tredobling av antallet fra 2014, og hele denne økningen kom i løpet av noen intense måneder denne høsten. Samtidig er det en beskjedne andel av de totalt 60 millioner menneskene som ifølge Flyktninghjelpen er på flukt på verdensbasis.

Myndighetene var ikke forberedt på situasjonen. Heldigvis har vi en tradisjon her i landet for å stille opp når det trengs. En unik mobilisering av frivillige, både gjennom uformelle nettverk og gjennom tradisjonelle frivillige organisasjoner, gjorde de første timene og døgnene litt mindre vanskelige for mange av dem som kom til landet.

Frivillige både avlastet og utfordret det offentlige apparatet, blant annet ved å peke på uverdige forhold i og utenfor Politiets Utlendingsenhet på Tøyen. De demonstrerte på den måten hvordan frivilligheten bidrar til å løse samfunnsutfordringer, samtidig som den er en viktig demokratisk aktør.

For å sikre denne rollen i framtida, må det offentlige legge bedre til rette for at frivillige lag og foreninger kan bidra på alle samfunnsområder. Både stat, fylker og kommuner må føre en helhetlig frivillighetspolitikk. Høstens hendelser viste blant annet at kommunikasjonen på tvers av sektorene er for dårlig og at det offentlige apparatet har for lite kjennskap til frivillighetens egenart. Det gjør det vanskeligere å samarbeide godt.

I løpet av året som har gått, har vi sett flere eksempler på at frivillighetens frihet utfordres. Framtredende politikere har

truet organisasjoner som er kritiske, med kutt i midler. Regjeringen foreslo kutt i midler som bidro til offentlig debatt om bistanden. Organisasjoner som driver med rettshjelp, får nå beskjed om at tilskuddet deres ikke kan benyttes til rettspolitisk arbeid.

Frivillighetens uavhengighet må ikke begrenses, men anerkjennes og styrkes. Tilskudd må innrettes slik at organisasjonene får mulighet til å jobbe ut fra egne valg og prioriteringer. Unødvendig byråkrati må fjernes, og det offentlige må bli flinkere til å gjenbruke informasjon og dokumentasjon.

Det er ingen tvil om at flere flyktninger og asylsøkere til landet skaper utfordringer for samfunnet, både på kort og lang sikt. Men utfordringer er til for å løses, og denne kan vi løse *i fellesskap med fellesskap.*

Foto: Birgitte Heneide, Frivillighet Norge

Alle mennesker har ressurser og kan bidra til samfunnet, og de aller fleste har et ønske om å gjøre nettopp det. Når en flyktning raskt blir en aktiv samfunnsborger, er det vinn-vinn for både flyktningen selv og samfunnet som helhet.

Frivilligheten tilbyr utallige møteplasser i lokalmiljøer rundt omkring i hele landet. Dette er møteplasser med lave terskler, hvor innbyggerne kan bidra med det de kan, blir kjent med andre og lærer noe nytt. Uansett om aktiviteten er sportsfiske, turgåing, fotball, matlaging eller håndarbeid, skapes fellesskap og vennskap.

Opplevelsen av fellesskap er en nøkkel til trivsel i hverdagen og til integrering. Frivillighetens viktigste bidrag til integreringen vil være å inkludere de som er nye i landet i alle de små og store fellesskapene våre.

I desember 2015 lanserte Frivillighet Norge rekrutteringsportalen Frivillig.no. Den har blitt godt mottatt og vil stå sentralt i en kampanje for å styrke deltakelsen i frivilligheten og dermed forebygge ensomhet. Portalen har en dobbel effekt på inkluderingen i frivillig sektor. Den gjør det lettere å rekruttere nye frivillige til aktiviteter som har integrering som

formål. Men den gjør det også mulig for alle, uansett bakgrunn, å finne ut hva de kan bidra med i sitt lokalmiljø.

Styrken i frivilligheten gir oss verdens beste utgangspunkt for å lykkes med integrering. Med god vilje og godt samspill på tvers av frivillige organisasjoner, offentlig sektor og næringsliv, er jeg trygg på at vi vil løse dagens utfordringer og komme sterkere ut, både som samfunn og som sivilsamfunn.

Stian Slotterøy Johnsen
Generalsekretær

Frivillighetens økonomiske rammevilkår

Kapittelet om frivillighetens økonomiske rammevilkår inneholder tre punkter:

1. Hvor mye støtte mottar frivilligheten fra det offentlige?
2. Hva slags type støtte mottar frivilligheten?
3. Hvordan har momskompensasjonsordningen, som er en av de viktigste støtteordningene for frivilligheten, utviklet seg?

Hvor mye støtte mottar frivilligheten fra det offentlige?

Ifølge SSBs satellittregnskap mottok frivilligheten 26,4 mrd. kroner fra staten og 16,4 mrd. kroner fra kommunene i 2013. Frivillighetens totale inntekter var i 2013 på 97,1 mrd. kroner, hvilket vil si at den offentlige støtten utgjorde totalt 44 prosent av frivillighetens inntekter.

Karl Henrik Sivesind og Daniel Arnesen fra Institutt for samfunnsforskning (ISF) skriver i *Hovedfunn: Organisasjonslandskap i endring* at kun 23 prosent av frivillighetens inntekter kommer fra offentlig sektor. En hovedforklaring på forskjellen mellom tallene fra SSB og ISF, er at ISF ikke regner inn det offentlige kjøp av helse- og velferdstjenester fra ideelle aktører. Tallet på 23 prosent er derfor nærmest det vi tradisjonelt forbinder med offentlige tilskudd.

Type støtte

I rapporten *Statlige tilskudd til frivillige organisasjoner – En empirisk kartlegging fra 2010* skriver Håkon Lorentzen at de frivillige organisasjonene tilpasser seg utformingen på de statlige tilskuddsordningene. Tilpasning er ikke problematisk så lenge den bidrar til å realisere organisasjonens formål og vedtatte priorite-

ringer. Derimot er tilpasninger som ikke er forenlig med organisasjonenes formål eller prioriteringer, problematiske i den forstand at formålet skal være styrende for driften. Skillet mellom frie og bundne midler viser den verdipolitiske forskjellen på å støtte frivillig sektor som et mål i seg selv eller å støtte frivilligheten for å nå uttalte statlige mål innen gitte tidsfrister.

Dette anerkjennes også av regjeringen i Kulturdepartementets budsjettproposisjon for 2016, hvor det står:

“For at frivilligheten fortsatt skal kunne utvikle seg på egne premisser, vil regjeringen derfor vektlegge denne typen generell støtte som ikke virker førende på organisasjonenes virksomhet. Det er et overordnet mål at prosjektstøtte, i betydningen utlysninger av støtte til

Frivillighet Norge mener:

Tilskudd må innrettes slik at organisasjonene får mulighet til å jobbe ut fra egne valg og prioriteringer. Det offentlige må igjen begynne å kartlegge omfanget på sin egen støtte til frivilligheten og skille mellom forskjellige former for støtte. Dette kan enten gjøres ved å innføre disse skillene i satellittregnskapet for frivillig sektor eller ved å utføre egne undersøkelser.

snevert avgrensede prosjekter definert av en offentlig oppdragsgiver, skal utgjøre en mindre andel av overføringene til frivillige organisasjoner.”

For å kunne måle hvorvidt regjeringen følger opp sitt eget mål om at veksten i tildelingene til frivillig sektor skal skje som frie midler og ikke som prosjektmidler, er det behov for en bedre kategorisering av overføringene til frivillig sektor. På 80-tallet ble det gjennomført to kartlegginger og i 1995 kom kartleggingen ”Statlige overføringer til frivillige organi-

sasjoner” fra Statkonsult. I disse undersøkelsen skilles det mellom prosjektstøtte, grunnstøtte og institusjonsstøtte. I 2010 gjennomgikk Håkon Lorentzen tilskuddsordningene i rapporten nevnt ovenfor. Her skilles det bare mellom grunnstøtte og aktivitetsstøtte, noe som gjør at Lorentzens tall ikke kan sammenlignes direkte med Statskonsult sin oversikt.

Siden Lorentzens kartlegging har regjeringen samlet alle tilskuddsordningene på regjeringen.no/frivilligtilskudd, men i realiteten er dette først og fremst en samling

av navnene på støtteordningene. Øvrig informasjon om ordningene må ”graves frem” ved å følge en rekke lenker. Det er to øvrige problemer med oversikten. For det første er det en rekke ordninger som både kan benyttes til driftsstøtte og prosjektstøtte, noe som vanskeliggjør arbeidet med å skille mellom nettopp disse to formene for støtte. For det andre framheves flere ordninger som ikke er forbeholdt frivillige organisasjoner, men som andre også kan søke på.

Utvikling i momskompensasjonsordningen

Enkeltpersoner i Norge bidrar til frivillig sektor både gjennom gaver direkte til frivillige organisasjoner og gjennom penger de bruker hos Norsk Tipping. Både tip-pemidlene til de frivillige organisasjonene og gavene gitt gjennom skattefradrag-sordningen for gaver, har økt de senere årene. Det er ikke tilfellet for momskompensa-

sjonsordningen, som er en av de frivillige organisasjonenes viktigste finansieringsordninger. Riktig nok har bevilgningene til ordningen økt i nominelle tall slik det fremgår av grafen under. Ser vi derimot på avkortningen, økte denne fra 2014 til 2015, og det ligger an til at den også vil øke i 2016.

Avkortningen viser hvor stor avstand det er mellom hva de frivillige organisasjonene mottar i momskompensasjon og hvor stort deres godkjente søknadsgrunnlag er. Siden innføringen av ordningen, økte kun avkortningen i 2012 før det skjedde igjen i 2015.

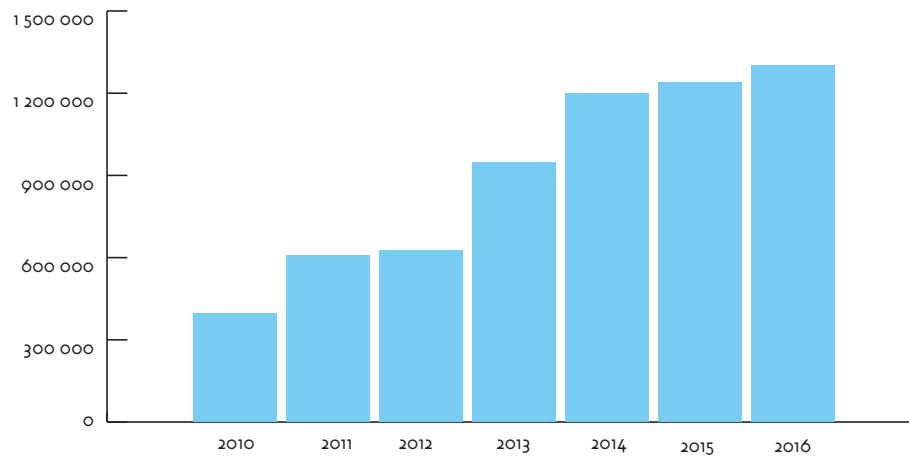

Frivillighet Norge mener:

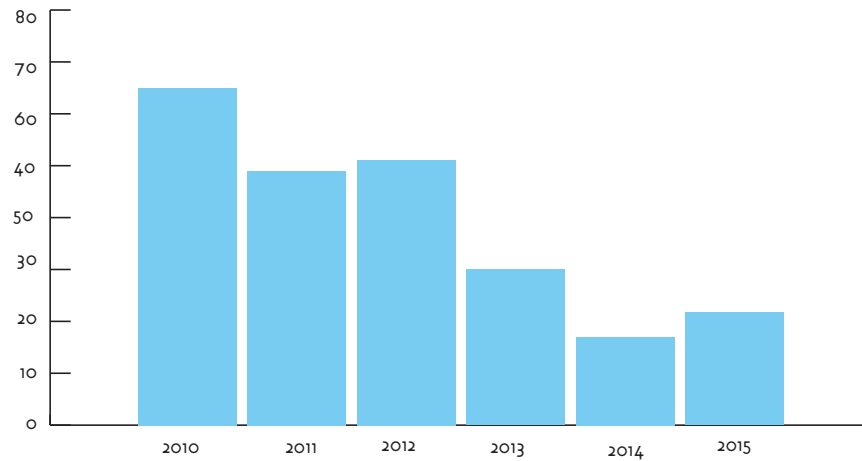
Regjeringen må legge fram en forpliktende opptrappingsplan for at frivillige organisasjoner får kompensert all moms på innkjøp av varer og tjenester til den frivillige virksomheten. I tillegg må merverdiavgiftskompensasjonsordningen videreutvikles slik at alle organisasjoner som bruker den, har samme utsikter til å få full momskompensasjon, uavhengig av om de har stor eller liten økonomi.

Momskompensasjon til frivillige organisasjoner. Nominelle tall i 1000 NOK

Avkortning i prosent

Forenkling og forutsigbarhet

Regjeringen har et mål om en enklere hverdag for folk flest. Det innebærer også en enklere hverdag for de frivillige organisasjonene. Forenkling frigjør tid og energi som de frivillige kan bruke på aktivitetene og sakene de brenner for. Forutsigbarhet gjør det mulig for organisasjoner å drive faste aktiviteter og å være demokratiske

aktører og stabile samarbeidspartnere for det offentlige, blant annet på helse- og velferdsfeltet.

Frivillighet Norges medlemsorganisasjoner vedtok på årsmøtet i desember 2013 *11 krav til forenkling i frivillig sektor*. Kravene ble blant annet oversendt til da-

værende kulturminister Thorhild Widvey, som lovet å bedre situasjonen. Tabellen nedenfor viser kravene og hva som har skjedd fram til 2016.

Fargekoder

- Grønn: Innfridd
- Gul: Delvis innfridd
- Orange: Arbeid er satt i gang, men ikke ferdigstilt
- Rød: Ingen framdrift med å innfri kravet

I tabellen brukes kun overskriftene til kravene.

Et brev med utdyping av kravene kan leses på www.frivillighetnorge.no/11krav

Frivillighet Norge mener:

Det er positivt at regjeringen har konkretisert mål for frivillighetspolitikken i Frivillighetserklæringen, og at forenkling og samordning er vektlagt. Etter at de 11 kravene ble vedtatt og oversendt til politikerne, er flere prosesser satt i gang, men arbeidet går for sakte. To år etter årsmøtets vedtak kan ingen av kravene regnes som fullt ut innfridd. For å nå målet om forenkling, må regjeringen prioritere det høyere.

Krav fra frivillig sektor	Hva har skjedd?
1. Det må etableres en overordnet definisjon av hva som er en frivillig organisasjon, som må brukes som inngangsport til alle regelverk som gjelder for frivillige organisasjoner	Regjeringen har ikke tatt initiativ til å ta i bruk Frivillighetsregisteret for å kvalitetssikre hva som er frivillige organisasjoner på tvers av lover og regelverk. Mange bestemmelser gjelder for frivillige organisasjoner, men ulike lover som skatteloven, lotteriloven, merverdiavgiftsloven og frivillighetsregisterloven har forskjellige definisjoner på hva som skal til for å regnes som en støtteverdig organisasjon. Det gjør lovverket lite forutsigbart og vanskelig å forstå.
2. Frivillighetsregisteret må ferdigstilles	Det arbeides med en integrasjonsløsning for Frivillighetsregisteret og organisasjonenes medlemssystemer som skal være ferdig våren 2016. Det er ikke innført tredjesifferkategorier for aktivitet i registeret, noe som ville ha gjort registeret mer treffsikkert og anvendelig til forvaltning av tilskuddsordninger.
3. Hele staten må ta Frivillighetsregisteret i bruk som forenklingsverktøy	Frivillighetsregisteret er tatt i bruk som inngangskriterium i flere tilskuddsordninger, men brukes ikke som verktøy for å samkjøre søknads- og rapporteringsprosedyrer.
4. Organisasjonene må få tilstrekkelig tid til å benytte statlig støtte på en god måte	Kulturdepartementet har lansert "Veileder - Forenkling av statlige tilskuddsordninger for barne- og ungdomsorganisasjoner", hvor utfordringen med korte tidsfrister er omtalt. Det er ikke innført en hovedregel om at midler som deles ut sent på året, kan overføres til neste år.
5. Organisasjonene må få tilstrekkelig tid til å delta i høringer	I regjeringens Frivillighetserklæring heter det at den vil "tilstrebe" tre måneders høringsfrist i saker som angår sektoren. Det fins flere eksempler på at dette ikke har skjedd i praksis, for eksempel gjelder det høring om endring i forskrift om tilskudd til voksenopplæring.
6. Statlige ordninger for frivillige organisasjoner må være forutsigbare	Driftstilskudd er mer forutsigbare enn prosjekttilskudd for de fleste organisasjonene. Kulturdepartementet har et mål om at en større del av støtten til frivilligheten skal tildeles som driftstilskudd. Det er imidlertid lite som tyder på at dette området er endret i praksis. Det er ikke tilgjengelig statistikk som viser fordelingen mellom prosjekt- og driftstilskudd.
7. Erstatt det skjønnspregede kravet om "samfunnsnytte" med entydige kriterier	Staten opererer fortsatt med "samfunnsnytte" som begrep på pengespill- og lotteriområdet. Det er ikke satt i gang noen prosesser for å endre dette.
8. Erstatt 14 definisjoner av "medlem" med én entydig definisjon	Sent i 2015 sendte Kulturdepartementet forslag til felles definisjoner av begrepene "tellende medlem" og "tellende lokallag" på tvers av tilskuddsordninger.
9. Erstatt 10 definisjoner av "lokalt lag" med en definisjon	
10. Etabler entydige regler for hvem som kan delta i momskompensasjonsordningen	Til tross for flere evalueringsrapporter som påpeker behovet for tydeliggjøring av regelverket, er det ikke satt i gang noen prosess for å forbedre dette.
11. Styrk koordineringen av den statlige frivillighetspolitikken	Etter lanseringen av Frivillighetserklæringen, har Kulturdepartementets rolle som koordinerende organ for regjeringens frivillighetspolitikk blitt noe styrket. Det er fremdeles et stykke igjen før den statlige frivillighetspolitikken kan omtales som helhetlig. Det er behov for at alle departementer følger opp Kulturdepartementets føringer.

Ideelle aktører på helse- og velferdsfeltet

Frivillighet Norge signerte en reforhandlet samarbeidsavtale mellom regjeringen, KS, KS bedrift, VIRKE, Ideelt nettverk og Frivillighet Norge om leveranser av helse- og sosialtjenester 19. juni 2015.

Det nye i den reforhandlede avtalen er at KS har kommet inn som part. Frivillighet Norge har arbeidet for at regjeringen skal gi tydelige føringer for hvordan stat og kommune bør legge til rette for de ideelle aktørene på helse- og velferdsfeltet.

Det nye EU-direktivet for offentlige anskaffelser gjeldende fra juli 2016, gir ikke lenger anledning til å reservere anbuds-konkurranser for ideelle aktører. I 2015 arbeidet regjeringen med å oppdatere lov og forskrift om offentlige anskaffelser, slik at disse blir i tråd med EUs nye regler.

Frivillighet Norge mener:

Regjeringen må utnytte det handlingsrommet som fins for å styrke samarbeidet med ideelle aktører når ny forskrift og nytt lovverk om offentlige anskaffelser ferdigstilles i 2016. Det nye regelverket må tydeliggjøre hvordan det offentlige kan velge ideelle aktører som samarbeidspartnere på helse- og velferdsfeltet. Dette må også gjenspeiles i veiledningsmateriellet som regjeringen har ansvaret for å revidere.

Kommunal frivillighetspolitikk

Det er stadig mer fokus på samarbeid mellom kommuner og frivillige lag og foreninger. Avtalen *Plattform for samspill og samarbeid mellom frivillig og kommunal sektor* ble reforhandlet og signert i januar 2015. Avtalen presiserer blant annet at kommunen og frivilligheten har ulike roller. Kommunen har ansvaret for frivillighetspolitikken og for å tilrettelegge for dialog med frivilligheten. Frivillig sektor må bidra til utvikling av lokalmiljøet.

Det nye i avtalen er at ideelle aktører på helse- og velferdsområdet er integrert

i avtaleteksten. I avtalen står det blant annet at kommunen innenfor rammen av konkurranseregelverket bør inngå dialog med ideelle, ikke-kommersielle aktører – der den ideelle aktøren kan bistå som en del av eksisterende kommunalt tilbud, eller – om langsiktig samarbeid om levering av helse- og velferdstjenester.

Det finnes ingen fullstendig oversikt over antall kommuner med en vedtatt frivillighetspolitikk. I en kartlegging Frivillighet Norge og KS gjennomførte i 2014, deltok 141 kommuner. 45 kommuner (32 %) svarte at de hadde en frivillighetspolitikk.

I en oppfølgingsundersøkelse Frivillighet Norge foretok blant de 45 kommunene som hadde svart ”ja”, var det kun 19 av kommunene (tilsvarende 13% av de som deltok i undersøkelsen) som faktisk hadde et politisk behandlet dokument som omhandlet kommunens forhold til frivillig sektor. Basert på undersøkelsen og antall kommuner Frivillighet Norge har veiledet i 2015, er det rimelig å anta at om lag 60 kommuner har en kommunal frivillighetspolitikk som gir større rom for dialog og samarbeid med den lokale frivilligheten.

Foto: Arash Nejad, nyebilder.no

Frivillighet Norge mener:

I løpet av de siste årene har stat og kommuner uttrykt et sterkt ønske om å samarbeide mer med frivilligheten. Det er etablert mange avtaler, strategier og erklæringer, og flere er under utarbeidelse. Frivillighet Norge mener at det er behov for en samlet avtale mellom regjeringen, KS og Frivillighet Norge som kan gi overordnede rammer for samarbeid og samspill mellom stat, kommuner og frivillighet.

rivillig

Forskning på omfanget av frivillig aktivitet

Dette kapittelet presenterer utviklingen i den frivillige deltakelsen i Norge og den tilsvarende utviklingen i verdiskapning denne deltakelsen og sektoren for øvrig representerer. Avslutningsvis presenteres en oversikt over de mest relevante forskningsrapportene som har blitt publisert i 2015.

Rekruttering til frivillig innsats

I rapporten *Betingelser for frivillig innsats* fra 2015, viser forskerne fra ISF at den vanligste rekrutteringsveien til frivillig sektor går via bekjente, altså gjennom såkalt svake bånd. Dette fører til at stort nettverk og mange bekjenskaper øker sannsynligheten for å bli rekruttert til frivillig arbeid, samtidig som mindre nettverk og få bekjenskaper øker risikoen for å havne på utsiden.

Det tilsier at flere som kunne tenke seg å gjøre frivillig arbeid, ikke blir invitert inn. Rapporten bekrefter dette, da 20-55 prosent av befolkningen i ulike aldersgrupper oppgir “vet ikke hvor jeg skal starte” og “ingen har spurt meg” som viktige årsaker til at de ikke deltar mer frivillig. Ser vi disse faktorene i sammenheng, virker det som om informasjonen om muligheter for å delta i frivillig arbeid ikke når ut til alle som ønsker å bidra.

Frivillighet Norge mener:

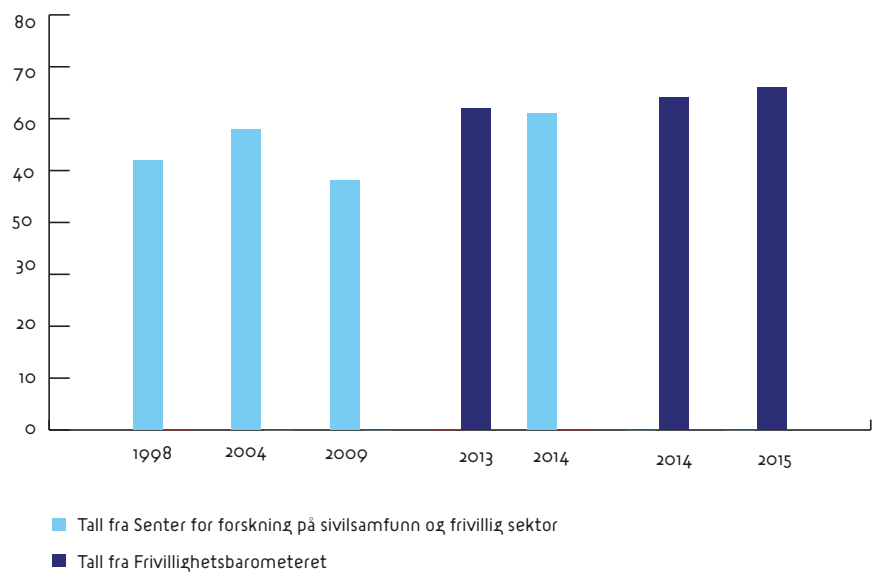
Informasjonen om muligheter for å delta i frivillig arbeid når ikke ut til alle som ønsker å bidra. Frivillighet Norge lanserte derfor den nasjonale nettportalen Frivillig.no i desember 2015. Der kan alle frivillige organisasjoner registrere seg og legge ut konkrete oppdrag de ønsker frivillige til. Det gir en god oversikt over muligheter til å bidra frivillig i eget lokalmiljø, og organisasjonene får en god mulighet til å rekruttere utenfor eget nettverk.

Det er verdt å understreke at frivilligheten i Norge allerede er inkluderende. De siste 12 månedene gjorde 66 prosent frivillig arbeid ifølge Frivillighetsbarometeret. Senter for forskning på sivilsamfunn og

frivillig sektor fant i 2014 at tallet var 61 prosent. Uansett hvilket tall som legges til grunn, er deltakelsen i frivillig sektor rekordhøy de siste årene.

Prosentandel av befolkningen som har gjort frivillig arbeid siste 12 måneder

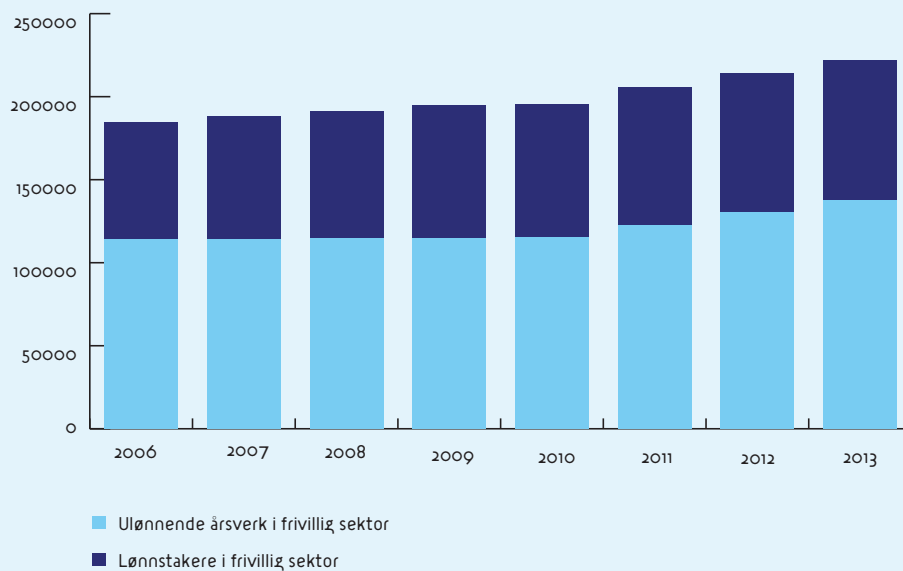
Antall årsverk i frivillig sektor

Dersom vi legger sammen alle timene som befolkningen totalt sett bruker på frivillig arbeid, får vi en oversikt over hvor mange årsverk som blir utført i frivillig sektor.

Som det fremgår av grafen, har det vært en jevn økning både i antall frivillige årsverk og i antall lønnende årsverk i frivillig sektor.

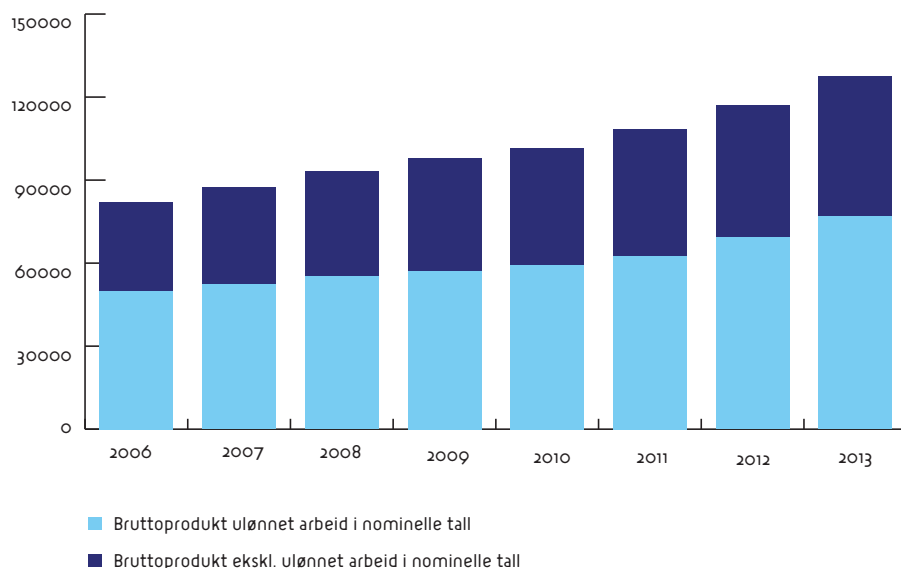
Antall årsverk i frivillig sektor

Verdiskapningen i frivillig sektor

Antall årsverk i frivillig sektor kan igjen omregnes til økonomisk verdiskapning. Som det fremgår av grafen nedenfor, utgjorde verdiskapning fra det frivillige arbeidet alene nesten 77 milliarder kroner. Den totale verdiskapningen i frivillig sektor utgjorde i 2013 127,7 milliarder kroner.

Verdiskapningen i frivillig sektor

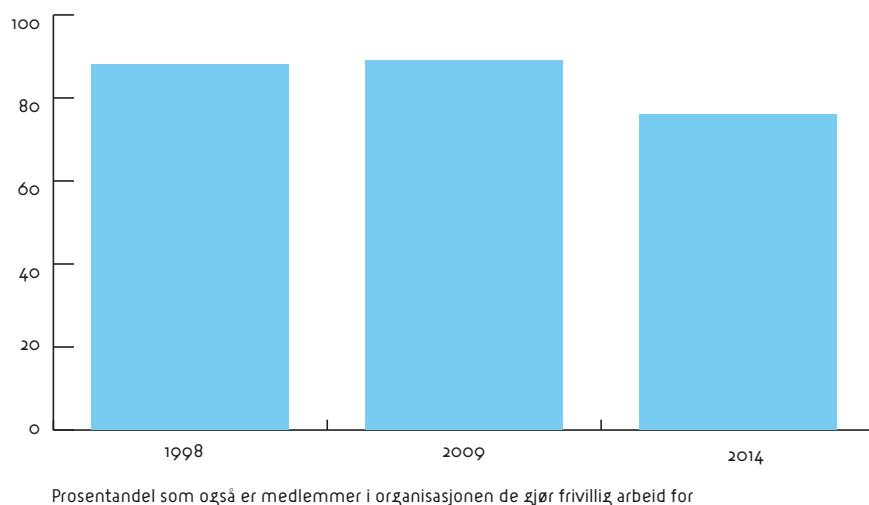

Løsere sammenheng mellom medlemskap og frivillig aktivitet

I rapporten *Frivillig innsats i Norge (2015)* fra Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor kommer det fram at andelen som er medlemmer av organisasjonene de gjør frivillig arbeid for, går ned.

Dette skjer samtidig som deltagelsen i frivillig arbeid er rekordhøy. Det er derfor mulig at de frivillige nå identifiserer seg mer med sektoren som helhet enn med bestemte frivillige organisasjoner.

Løsere sammenheng mellom medlemskap og frivillig aktivitet

Oversikt over rapporter og kunnskapsoversikter utgitt i 2015

Det fremste forskningsmiljøet på frivillig sektor i Norge er *Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor*. Nedenfor følger rapportene og kunnskapsoversiktene som har blitt publisert av senteret i 2015. Se

også sivilsamfunn.no. I tillegg er det verdt å trekke frem det internasjonale forskningsprosjektet *Third Sector Impact*. Rapportene deres er tilgjengelig på hjemmesiden thirdsectorimpact.eu. SSBs satellittregnskap publiseres på nettsiden www.ssb.no/orgsat

Bjarte Folkestad, Dag Arne Christensen, Kristin Strømsnes og Per Selle, *Frivillig innsats i Noreg 1998-2014*.

Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor

Bjarte Folkestad, Dag Arne Christensen, Kristin Strømsnes og Per Selle, *Hovedfunn: Frivillig innsats i Noreg 1998-2014*.

Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor

Daniel Arnesen, *Undersøkelsene om frivillig innsats 1998-2014*. *Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor*

Håkon Solbu Trætteberg og Karl Henrik Sivesind, *Ideelle organisasjoners særtrekk og merverdi på helse- og omsorgsfeltet*.

Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor

Håkon Solbu Trætteberg og Karl Henrik Sivesind, *Hovedfunn: Ideelle organisasjoners særtrekk og merverdi på helse- og omsorgsfeltet (2015)*

Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor

Dag Wollebæk, Synne Sætrang og Audun Fladmoe, *Betingelser for frivillig innsats*.

Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor

Dag Wollebæk, Synne Sætrang og Audun Fladmoe, *Hovedfunn: Betingelser for frivillig innsats*.

Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor

Karl Henrik Sivesind, *Private bidrag til frivillig sektor i Norge- en kunnskapsoversikt*.

Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor

Daniel Arnesen, Karl Henrik Sivesind, *Hovedfunn: Organisasjonslandskap i endring*.

Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor

Frivillighet og inkludering

Frivillig sektor er en uavhengig og selvstendig samfunnssektor som gir merverdi både til dem som deltar og til samfunnet som helhet. Et mangfoldig samfunn fordrer at alle inkluderes og gis mulighet til å delta. Med endringer i befolknings-sammensetningen i Norge, kommer også endringer i frivillig sektor. Frivillighetens viktigste bidrag til integrering er frivillighetens fellesskap og åpne og inkluderende møteplasser i nærmiljøene.

Økte ankomster av asylsøkere og flyktninger i 2015 fikk et folkelig svar gjennom stor pågang av personer som meldte seg til frivillig innsats hos frivillige organisasjoner. For å møte de akutte utfordringene, sendte regjeringen ut et brev der de oppfordret kommunene til å samarbeide tett med de frivillige organisasjonene. Frivillighet Norge var, sammen med KS, raskt ute med *Råd til kommuner som skal bosette flykninger/har flyktningmottak*, som ble distribuert til alle landets kommuner. I tillegg fikk Frivillighet Norges artikkel *Turbointegrering med frivillighet* mye oppmerksomhet på NRK Ytring. Bakgrunnen var at Frivillighet Norge, på vegne av medlemmene, fremmet et forslag om å bevilge 100 millioner kroner over statsbudsjettet slik at frivillige organisasjoner kunne tilby flere aktiviteter

Havva Cukurkaya jobber og gjør frivillig innsats for Den Norske Turistforening i Drammen. Hun er en engasjert friluftsentusiast og frivillig turleder som hjelper innvandrerkvinner inn i den norske turkulturen. (Foto: Marius Sørbus.)

for å bidra mer i inkluderingsarbeidet lokalt. Forslaget, som opprinnelig kom fra Norges Røde Kors, førte til at det ble bevilget 30 millioner kroner til aktivitetsrettede tiltak i asylmottak. Det ble også bevilget 60 millioner kroner til aktiviteter for barn i asylmottak i regi av frivillige organisasjoner.

Asyl- og flykningetilstrømningen førte også til at det oppsto nye frivillige initiativ. Ett eksempel var Refugees Welcome to Norway, som raskt fikk 90 000 medlemmer på Facebook og etter hvert etablerte seg i en rekke kommuner

og i alle fylker. Det er viktig ikke å ta denne type engasjement for gitt. For at slike initiativ skal utvikle seg og vokse, må kommunen ha en frivillighetspolitikk som er utviklet i dialog med frivilligheten lokalt. Kommuner med en frivillighetspolitikk vil på dette grunnlaget ha større forutsetninger for raskt å kunne bistå som tilrettelegger og dialogpartner i samarbeid med frivillige organisasjoner. Med tydelig frivillighetspolitikk vil kommunene også kunne være en tilrettelegger for at folkelig engasjement kanaliseres til det eksisterende organisasjonslivet eller til dannelsen av nye organisasjonsstrukturer.

2015 i korthet

Januar

- Kulturminister Thorhild Widvey og 250 av frivillighetens topledere møttes på Topplederkonferansen i Samfunnsalen 15. januar 2015. Temaet var “Frivilligheten + kommunen = sant”.

Mars

- Frivillighet Norge deltok da Deloitte la fram sin evaluering av forenklet modell i momskompensasjonsordningen for Kulturdepartementet.
- Oppstart av vårsemesteret i kursene for små og nystartede organisasjoner. Det ble også avholdt en kursrekke på høsten.

April

- Den 20. april deltok Frivillighet Norge på dialogmøte med fem statssekretærer og ga innspill til regjeringens tiltaksplan for å bedre rammene for ideelle leverandører av helse- og sosialtjenester. Disse innspillene munnet ut i en samarbeidsavtale mellom regjeringen, Frivillighet Norge, KS og ideelle organisasjoner om leveranser av helse- og sosialtjenester.

Juni

- Den 1. juni arrangerte Helse- og omsorgsdepartementet, KS og Frivillighet Norge Folkehelseløftet 2015. Over 200 organisasjonsfolk og offentlig ansatte var samlet for å lære om og bli inspirert til samarbeid for bedre folkehelse. I sin åpningstale hadde kulturminister Thorhild Widvey to gladelige nyheter. Hun opplyste at Kulturdepartementet vil utvide støtten til Frivillighet Norge med 750 000 kroner i år til arbeid med en rekrutteringsportal på nett. Deretter rullet hun ut plakaten med regjeringens frivillighetserklæring.
- Lørdag 6. juni presenterte Frivillighet Norge forslag til prinsipper for godt styrearbeid på Styredagen: Kurs og erfaringsutveksling i Det Gode Styrearbeid. De frivillige styrene er under økende press både fra det offentlige og fra andre økonomiske støttespillere. Prinsippene skal være en intern rettesnor for styrearbeid i frivilligheten.
- Den 15. juni arrangerte Frivillighet Norge Frivillighetens spørretime. Rundt 30 frivillige organisasjoner benyttet seg av muligheten til å stille partiene på Stortinget spørsmål.

- Den 16. juni inviterte Frivillighet Norge til ideologidebatt om sivilsamfunnet mellom Civita og Agenda. I debatten forsøkte vi å få frem de ideologiske skillelinjene i synet på frivillighetens frihet. Fra Agenda kom Marte Gerhardsen og fra Civita kom Lars Gauden-Kolbeinstveit.

August

- Frivillighet Norge deltok på Arendalsuka for å påvirke politisk på vegne av frivillig sektor og synliggjøre frivilligheten. Vi fikk satt frivilligheten på agendaen gjennom en rekke tiltak, deriblant politiske konferanser, påvirkningsturer med politikere, stand og uformelle møteplasser som “Valgkampfest” for frivilligheten.
- På Arendalsukas siste dag, mandag 17. august, arrangerte Frivillighet Norge Møteplass for folkehelse – frivillighet for folkehelsen, i samarbeid med Helse- og omsorgsdepartementet. Helseminister Bent Høie lanserte samme dag en nasjonal strategi for å styrke frivilligheten på helse- og omsorgsfeltet. Strategien ble utviklet av Helse- og omsorgsdepartementet i samarbeid med KS og Frivillighet Norge.

Tidligere styremedlemmer i Frivillighet Norge, medlemsorganisasjoner, politikere og byråkrater møttes til 10-års jubileumsarrangement for Frivillighet Norge den 2. november. Dette var også en avslutningsmarkering for Frivillighet Norges avtroppende generalsekretær Birgitte Brekke. (Foto: Arash Nejad, nyebilder.no)

September

- Frivillighet Norge lanserte Superfrivillig, som var en nominasjonskampanje for Frivillighetsprisen bestående av 7 videoportretter med frivillige i ulike medlemsorganisasjoner. Kampanjen ble spredd på Facebook-sidene til Frivillighet Norge, Den Norske Turistforening, Skiforeningen, Norske konsertarrangører, Latin-Amerikagruppene, NOAH – for dyrs rettigheter, Kreftforeningen og Røde Kors. Filmene har sammenlagt hatt 129 800 seere.

Oktober

- Den 15. oktober var Frivillighet Norge medarrangør av Haustkonferansen sammen med Hordaland fylkeskommune. Nyvalgt fylkesordfører Anne Gine Hestetun (Ap) lanserte en ny tilskuddsordning for kommunene

på konferansen, hvor formålet er å stimulere til utvikling av en helhetlig og tverrsektoriell kommunal frivillighetspolitikk.

- Den 24. oktober gjennomførte Frivillighet Norge Møteplass for inkludering i Førde i samarbeid med Sogn og Fjordane fylkeskommune.

November

- Frivillighet Norges årsmøte ble avholdt den 2. november i Samfunnsalen i Oslo. I forkant ble Frivillighet Norges tiårsjubileum markert, og avtroppende generalsekretær Birgitte Brekke ble hedret for sin ti år lange innsats som generalsekretær i Frivillighet Norge.

Desember

- Den 3. desember overrakte kulturminister Thorhild Widvey Frivillighetsprisen til homo- og kirkeaktivisten Aasmund Robert Vik foran 200 representanter fra frivilligheten på Månefiske i Oslo. Prisvinneren fikk også 50 000 kroner til formålet sitt fra Norsk Tipping.
- Den 3. desember lanserte Frivillighet Norge, Oslo Kommune og Kulturdepartementet nettportalen Frivillig.no, hvor organisasjoner kan legge ut frivillige oppdrag og folk kan finne ut hvordan de kan bidra der de bor.
- Den 8. desember orienterte UDI om flyktningssituasjonen på Forum for inkludering. Flere organisasjoner delte erfaringer om egne aktiviteter innenfor området.

Kommunal frivillighetspolitikk

Alle kommuner har en næringslivs- politikk, men kun 13 prosent har en frivillighetspolitikk. 2015 var året da Frivillighet Norge satte fart på dette arbeidet. Alle medlemsorganisasjonene stilte seg bak resolusjonen “De ti frivillighetspolitiske bud”, som ble sendt ut til alle ordførere og rådmenn og ledere i det offentlige Norge. Frivillighet Norge har også påvirket politisk på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå og har nådd ut til mange kommuner. I 2015 har flere kommuner fått hjelp til å kartlegge frivilligheten i kommunen, gå i dialog med frivilligheten lokalt og lage en frivillighetspolitikk.

Frivillig.no

Desember 2015 lanserte Frivillighet Norge nettstedet Frivillig.no. På Frivillig.no kan organisasjoner legge ut oppdrag de ønsker frivillige til, og frivillige kan søke fram de oppdragene de ønsker å bidra til. I tillegg drar vi landet rundt og holder kurs om rekruttering og Frivillig.no. Målet er å gjøre det enklere å rekruttere personer organisasjonene ikke når godt nok ut til i dag, og øke andelen frivillige i befolkningen.

Frivillighetsprisen fag og fest

”Frivillighetsprisen Fag og fest” ble arrangert på Månefisken i Oslo den 3. desember 2015. Arrangementet trakk

nærmere 200 deltakere, som samlet representerte et tverrsnitt av Frivillighet Norges medlemsorganisasjoner. Kulturminister Thorhild Widvey delte ut Frivillighetsprisen, og Norsk Tipping ga en gavesjekk på 50 000 kroner til vinneren. Samme kveld ble Frivillig.no lansert. I forkant av prisutdelingen hadde vi tre parallelle fagseminarer, ett sammen med Fredskorpset om internasjonal frivillighet, ett sammen med First House om politisk påvirkning og ett sammen med Microsoft om digitale muligheter. I evalueringen av arrangementet responderte 94 prosent av deltakerne at de generelt var ”tilfreds” eller ”meget tilfreds” med arrangementet.

Frivillighetsprisen er Norges høyeste utmerkelse for frivillig innsats, som i 2015 ble utdelt for 20. gang. Prisen gikk til Aasmund Robert Vik for sitt livslange arbeid som frivillig i blant annet Landsforeningen for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner. (Foto: Arash Nejad, nyebilder.no)

Styret

Styret har i perioden desember 2014 til november 2015 bestått av:

Rolle	Navn	Nominert av
Leder	Sturla Stålsett	Kirkens Bymisjon
Nestleder	Bente Lier	Skiforeningen
Medlem	Morten Hagevik	Norsk teaterråd (trakk seg juni 2015)
Medlem	Gunnar Husan	Kristen-Norges Innkjøpsfellesskap
Medlem	Helene Thon	Foreningen for hjertesyke barn
Medlem	Kristin Kloster Aasen	Norges Idrettsforbund
Medlem	Martha Rubiano Skretteberg	Caritas
Vara	Nils Øverås	Den Norske Turistforening
Vara	Inge Carlen	Voksenopplæringsforbundet
Vara	Martin Ulvestad Østerdal	Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner

Styret har i 2015 hatt 8 møter, hvorav 3 e-postmøter, og behandlet 78 saker.

Foto: Arash Nejad,
nyebilder.no

Årsmøte og nettverks- og arbeidsgruppemøter

Årsmøte

Årsmøtet ble avholdt 2. november i Oslo. 67 stemmeberettigede medlemsorganisasjoner deltok.

Nettverks- og arbeidsgrupper

Utviklingen av Frivillighet Norges politikk skjer i nettverks- og arbeidsgruppene. Her arbeider medlemsorganisasjonene seg fram til omforente standpunkt og får informasjon om relevante politiske prosesser.

Nettverksgruppen Økonomiske rammevilkår

Leder: Gunnar Husan. Gunnar Haugsveen fra november 2015

Det har vært 3 møter i denne nettverksgruppen. Hovedsakene har vært resultatene av momskompensasjonsundersøkelsen, rapport om skattefradrag for gaver, regnskapsstandard for ideelle organisasjoner, Deloittes evaluering av forenklet modell i momskompensasjonsordningen, Frivillighet Norges høringssvar til statsbudsjettet, Frivillighet Norges høringssvar til utredning av konsekvenser ved mulig lisensordning for pengespill og erfaringer fra årets søkerrunde for momskompensasjonen.

Nettverksgruppen Forskning om frivillighet

Leder: Kristin Kloster Aasen

Det har vært 2 møter i denne nettverksgruppen. På det første møtet ble Frivillighetsbarometeret presentert. På det andre møtet presenterte SSB Satellittregnskapet for frivillig sektor, og Senter for forskning på sivilsamfunn presenterte en kunnskapsoversikt over private bidrag til frivillig sektor.

Nettverksgruppen Det offentliges forhold til de frivillige organisasjonene

Leder: Morten Hagevik. Martin Ulvestad Østerdal fra juni 2015

Det har vært 3 møter i denne nettverksgruppen. Hovedsakene har vært Frivillighet Norges fokus og rolle i folkehelsearbeidet, intensjonsavtale med Helsedirektoratet, Nasjonal strategi for frivillig innsats på helse- og omsorgsfeltet, Frivillighet Norges høringssuttalelse til regjeringens frivillighetserklæring, kartlegging av frivillighetspolitikk i kommunesektoren, verktøy for kartlegging av frivilligheten i kommuner og status for Frivillighet Norges arbeid med lokal frivillighetspolitikk.

Arbeidsgruppen Institusjonsdrift

Arbeidsgruppen hadde 2 møter i 2015. Hovedsakene var revidering av samarbeidsavtalen om leveranser av helse- og sosialtjenester og statens tiltaksplan for rammevilkår for ideelle aktører.

Arbeidsgruppen Frivillighetsregisteret

Arbeidsgruppen hadde 2 møter i 2015 om Frivillighetsregisteret og Integrasjonsprosjektet. Høsten 2015 kom arbeidet med utvikling av den tekniske løsningen i gang, og det har vært gjennomført en rekke møter med Brønnøysundregistrene, Kulturdepartementet, DIFI og andre aktører. Piloten for integrasjonsløsningen skal være ferdig i løpet av våren 2016.

Frivillighet Norge er tilknyttet følgende internasjonale organisasjoner:

- ENNA – European Network of National Civil Society Associations
- CIVICUS – World Alliance for Citizen Participation
- CEDAG – The European Council for Non-profit organisations (Comité européen des associations d'intérêt général)

Råd og utvalg

Oversikt over råd og utvalg hvor Frivillighet Norge har vært representert i 2015

Navn på utvalg	Opprettet av
Dialogforum for Statens innkjøp av velferdstjenester fra ideelle aktører	Fornyingsdepartementet
Brukerforum for forskningsprogrammet Velferd, arbeidsliv og migrasjon	Norges Forskningsråd
Referansegruppe for Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor	Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor
Brukerforum for Frivillighetsregisteret	Kulturdepartementet
Referansegruppe for momskompensasjonsordningen	Kulturdepartementet
Styret for Global Dignity Norge (fram til august 2015)	Det Kongelige Hoff
Fordelingsutvalget for tilskuddsordningen Mangfold og inkludering	Landsrådet for Norges Barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU)
Klagenemnda for Frivillighetsregisteret	Kulturdepartementet
Arbeidsgruppe for nasjonal strategi for frivillig innsats på helse- omsorgsfeltet	Helse- og omsorgsdepartementet
Referansegruppe i forskningsprosjekt "Aktive muligheter"	Nasjonalt kompetansesenter for barn og unge med funksjonsnedsettelse
Referansegruppe "Tiltak for et godt og inkluderende oppvekstmiljø"	NTNU Samfunnsforskning på oppdrag fra BLD
Brukerforum "The multiethnic rural community: Exclusion or inclusion of immigrants"	Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR)
Brukerforum for Brønnøysundregistrene	Brønnøysundregistrene
Ressursgruppe Bolig for velferd	Husbanken
Styringsgruppe for prosjektet "Future Nordic Ways"	Global utmaning

Høringsuttalelser

Her følger en oversikt over våre høringsuttalelser og innspill i 2015:

- Høring: Forslag til endring i straffeloven om tigging (Justis- og beredskapsdepartementet, feb.)
- Innspill til statsbudsjettet for 2016 (Kulturdepartementet, mars)
- Høring: Frivillighetserklæringen (Kulturdepartementet, mars)
- Notat i anledning kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner (Meld. St. 14 (2014-2015)) (Kommunal- og forvaltningskomiteen, apr.)
- Høring: Scheel-utvalgets forslag til endringer i skatteloven (Kulturdepartementet, Finansdepartementet, apr.)
- Høring: Deloitte kartlegging av kostnadsstrukturen i frivillige organisasjoner (Kulturdepartementet, apr.)
- Høringsnotat om soning i utlandet (Justiskomiteen, apr.)
- Høringsuttalelse: Om RNB 2015, momskompensasjon og eierløs arv – kap. 315 postene 70 og 75 (Finanskomiteen, mai)
- Kommentar til regjeringens tiltaksplan for å bedre rammene for ideelle leverandører av helse- og sosialtjenester (Nærings- og Fiskeridepartementet, jun.)
- Høring: Om endringer i helligdagsloven for å tillate søndagsåpne butikker (Kulturdepartementet, juni)
- Høring: Regelverk under statsbudsjettets kap 718 post 70 (Helsedirektoratet, juni)
- Notat til møte om deltakelse i fritidsaktiviteter for barn og unge (Barne- og likestillingsdepartementet, aug.)

- Høring: Lovendringsforslag - soning i utlandet (Justisdepartementet, mai)
- Høringsnotat: Om statsbudsjettet for 2016 (Stortingets Finanskomite, okt.)
- Høringsnotat: Om statsbudsjettet for 2016 (Stortingets Kommunal- og forvaltningskomite, okt.)
- Høringsnotat: Om statsbudsjettet for 2016 (Stortingets Familie- og kulturkomite, okt.)
- Høringsnotat: Om statsbudsjettet for 2016 (Stortingets Kirke-, utdannings- og forskningskomite, okt.)
- Høringsnotat: Om statsbudsjettet for 2016 (Stortingets Helse- og omsorgskomite, okt.)
- Høring: Utkast til forskrifter om straffegjennomføring i Nederland (Justisdepartementet, okt.)
- Høring: Utredning av konsekvenser ved en mulig lisensordning for pengespill (Kulturdepartementet, nov.)
- Høring: Public Consultation on the Revision of the Interpretive Note to Recommendation 8 (INR.8) (Financial Action Task Force, nov.)
- Høring: Forslag til forskrift om endring i forskrift om studieforbund og nettskoler (Kunnskapsdepartementet, des.)

I tillegg til formelle høringer, deltok Frivillighet Norge i den offentlige debatten, blant annet med kronikker i Dagbladet og på NRK Ytring om frivillighet og flyktningssituasjonen. Frivillighet Norge har profiler på flere sosiale medier, blant annet Facebook, Twitter, Instagram, LinkedIn og Vimeo.

Sekretariatet

Sekretariatet har i 2015 bestått av:

Generalsekretær Birgitte Brekke til 30. september,
Stian Slotterøy Johnsen fra 1. november
Assisterende generalsekretær Stian Slotterøy Johnsen til 1. november
Fagsjef Inkludering og frivillighet Ida Marie Holmin
Rådgiver Oddveig Nygård til 1. oktober (i permisjon medio mars-juni)
Rådgiver Morten Skjæveland
Rådgiver Morten Johansen
Politisk seniorrådgiver Bjørn Lindstad
Politisk seniorrådgiver Lise Corwin fra 15. mars
Prosjektleder for Frivillig.no (engasjement), Daniel Jackson, fra 24. august
Organisasjonsrådgiver for Frivillig.no, Siriann Bekeng, fra 21. september
Organisasjonsrådgiver Martin Gustavsén fra 1. desember
Kontorassistent John Görbing
Frivillig kontormedarbeider Mahmood Ayaz

I tillegg kommer timelønnet arbeid knyttet til renhold, inkluderingsprosjektet, kontingentinnkreving, arrangementer og kartlegginger. Til å holde våre kveldskurs, benyttes ressurspersoner fra ulike medlemsorganisasjoner. Disse stiller opp frivillig.

Frivillighet Norges sekretariat besvarte i 2015 over 800 henvendelser fra medlemsorganisasjoner, ikke-medlemmer

og utenlandske organisasjoner og andre. Henvendelsene gjelder blant annet spørsmål om flyktningssituasjonen, hvordan man kan bli frivillig, organisasjonsdrift, tilskuddsordninger og myndighetskontakt og formidling av programvarelisenser via TechSoup, i tillegg til generelle spørsmål om frivillig sektor i Norge. Vi presenterte frivillig sektor i Norge for flere utenlandske delegasjoner, holdt innlegg og foredrag og deltok i paneldebatter

på en rekke arrangement i regi av medlemsorganisasjoner og ulike offentlige aktører. Vi holdt styreopplæring for styrene i flere medlemsorganisasjoner.

Kartlegging av inkludering

Med støtte fra Kulturdepartementet, gjennomførte Frivillighet Norge en kartlegging i november av hva som hemmer og fremmer inkludering i frivillige organisasjoner, sett fra organisasjonene sin side. Resultatene blir presentert i 2016.

Foto: Mikkel Fykse Engelschjøn

Resultat

	2015	2014
Driftsinntekter og driftskostnader		
Konferanseinntekter	120 600	149 200
Tilskudd	9 751 223	6 821 163
Kontingenter	2 654 250	2 563 350
Kurs og arrangementsinntekter	215 900	105 900
Andre driftsinntekter	517 333	400 300
SUM DRIFTSINNTEKTER	13 259 306	10 039 913
Lønnskostnad	6 071 968	5 434 056
Avskrivning av varige driftsmidler	19 901	32 599
Annen driftskostnad	6 729 332	4 394 743
SUM DRIFTSKOSTNADER	12 821 201	9 861 398
DRIFTSRESULTAT	428 105	178 514
Finansinntekster og kostnader		
Annen finansinntekt	210 677	70 832
Annen finanskostnad	-3 882	-1 501
RESULTAT AV FINANSPOSTER	206 794	69 331
ÅRSRESULTAT	644 900	247 846
Overføringer og disponeringer		
Overføring til annen egenkapital	172 857	
Overføring til sikkerhetsfond	472 043	247 846
Omfordeler fra EK uten selvpålagte rest.	-77 957	
Omfordeler til EK med selvpålagte rest.	77 957	
Sum disponert	644 900	247 846

Balanse

Eiendeler	2015	2014
Anleggsmidler		
Varige driftsmidler	30 535	50 436
SUM VARIGE DRIFTSMIDLER	30 535	50 436
SUM ANLEGGSMIDLER	30 535	50 436
Omløpsmidler		
Fordringer		
Kundefordringer	66 760	64 846
Andre fordringer	944 382	177 376
SUM FORDRINGER		242 222
Markedsbasert aksjefond	3 222 447	
Sum investeringer	3 222 447	
Bankinnskudd kontanter og lignende	6 698 498	6 409 146
SUM OMLØPSMIDLER	10 932 087	6 651 368
SUM EIENDELER	10 962 622	6 701 803

Balanse

Egenkapital

2015

2014

Opptjent egenkapital

Egenkapital med selvpålagte restriksjoner	2 600 000	2 050 000
Egenkapital uten selvpålagte restriksjoner	1 092 572	997 672
SUM EGENKAPITAL	3 692 527	3 047 672

Gjeld

Kortsiktig gjeld

Leverandørgjeld	1 062 492	554 267
Skyldig offentlige avgifter	409 844	409 027
Annen kortsiktig gjeld	5 797 714	2 690 837
SUM KORTSIKTIG GJELD	7 270 050	3 654 131

SUM GJELD	7 270 050	3 654 131
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	10 962 622	6 701 803

Oslo, 15. mars 2016
Styret for Frivillighet Norge

Sturla Stålsett
Styreleder

Bente Lier
Nestleder

Martha Rubiano Skretteberg
Styremedlem

Gunnar Haugsveen
Styremedlem

Helene Thon
Styremedlem

Martin Ulvestad Østerdal
Styremedlem

Kristin Kloster Aasen
Styremedlem

Stian Slotterøy Johnsen
Generalsekretær

Frivillighet Norges medlemsorganisasjoner

Oversikt over medlemsorganisasjoner pr 31.12.2015, med markering av de som var innmeldt i 2015

Kontakt

4H Norge

Acharaugo Dancing Group In Norway

Actis - Rusfeltets samarbeidsorgan

ADHD Norge

ADRA Norge

AFS Norge Internasjonal utveksling

Agape Action Norway

Ahmadiyya Muslim Jamaat

Aiesec Norge/ Norway

Albansk Ungdom

Aleneforeldreforeningen

Amnesty International Norge

Angstringen Norge

ANSA – Association Of Norwegian

Students Abroad

Arbeiderbevegelsens rus- og sosialpolitiske forbund

Arbeidssøkerforbundet

Art of Living Foundation - Norge

Aurora Støtteforening For Mennesker

Med Psykiske Lidelser

Autismeforeningen i Norge

Balanced View Norway

Bandorg

Barnekreftforeningen

Bergen Internasjonale Kultursenter (BIKS)

Bibi Amka

Bipolarforeningen Norge

Blå Kors Norge

Brunstad Christian Church

Brystkreftforeningen

Buddhistforbundet

Care Norge

Caritas Norge

Chin Community in Norway

CISV Norge

Damini House of Culture

De Unges Orkesterforbund

Deaf Aid

Den Norske Bamseklubben

Den norske Helsingforskomité

Den norske misjonsallianse

Den Norske Turistforening (DNT)

Den Sudanesiske Foreningen

Den Uavhengige Norske Storloge av

Odd Fellow Orde

Der Du Bor - Grenland

Det Felles Innvandrerråd i Hordaland (DFIRH)

Det Norske Baptissamfunn

Det Norske Bibelselskap

Det Norske Hageselskap

Det norske misjonsselskap

Det Norske Travsselskap

Diabetesforbundet

DIS-Norge, Slekt og data

DNT EDUR Livsstil

Dyrebeskyttelsen Norge

ECKANKAR Norge

Elevorganisasjonen

Ensliges Landsforbund

Europabevegelsen i Norge

ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering	Hjernesvulstforeningen	Kiwanis International District Norden
Familie & Medier	Home-Start Familiekontakten Norge	Kjeringråd
Familieklubbene i Norge	Human-Etisk Forbund	Klassisk - Organisasjon For
Fattighuset	Humanistforbundet	Konsertarrangører
Flyktninghjelpen	Humanistisk Ungdom	KNIF - Kristen-Norges
Folkeakademiernes Landsforbund	Hvite Ørn Norge	Innkjøpsfellesskap
Folkemusikk og Folkedansorganisasjonen (Folkorg)	Hyperion - Norsk Forbund For	Kongelig Norsk Båtforbund
Forbund for kjemisk miljøintoleranse	Fantastiske Fritidsinteresser	Korpsnett Norge
Forbundet KYSTEN	Hørselshemmedes Landsforbund	Kreftforeningen
Forbundet mot rusgift	IKS Interessegruppa For Kvinner Med	Kristelig studieforbund (K-stud)
Foreningen 2 Foreldre	Spiseforsty	Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA)
Foreningen for hjertesyeke barn	Indias Barn	Landsforbundet av Motorhistoriske
Foreningen For Muskelsyke	Indremisjonsforbundet	Kjøretøyklubber
Foreningen for Søvn sykdommer	Ingeniører Uten Grenser Norge	Landsforbundet mot stoffmisbruk
Foreningen Kristen Riksradio	Internasjonal helse- og sosialgruppe (IHSG)	Landsforbundet Teatrets Venner
Foreningen Norden	International Students' Union Of	Landsforeningen for hjerte- og lungesyke
Foreningen Vi som har et barn for lite	Norway (ISU)	Landsforeningen For Lesbiske, Homofile,,
Fortidsminneforeningen	IOGT i Norge	Landsforeningen for lhbt
Framfylkingen LOs barne- og familieorganisasjon	Islamsk Opplæringscenter	Landsforeningen for Nyrepasienter og
Frelsesarmeen	IVK Norge - Norsk Sirkel For	Transplanterte
Frikirkelig Barne- og Ungdomsunion	Ikkevoldskommunikasjon	Landsforeningen mot seksuelle overgrep (LMSO)
Fritt Norden - Norge	Ja til lindrende enhet og omsorg for barn	Landsforeningen uventet barnedød
Funksjonshemmedes fellesorganisasjon	Juba	Landsforeningen We Shall Overcome
Grenseløs Kjærlighet	Juvente	Landslaget Fysisk Fostring i Skolen
Haraldevangens venner	KA - Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisa	LEVE - Landsforeningen for etterlatte ved selvmord
Harry Benjamin Ressurssenter	KABB - Kristent arbeid blant blinde og svaksynte	LIN (Likestilling Inkludering og Nettverk)
HATS (Hålogaland Amatørteaterselskap)	KANDU - Kreativ Aktiv Norsk	Lions Club International MD 104
Helseforum for kvinner	DataUngdom	LNU - Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorg
Helsepersonel For Plantebasert	Kirkens Nødhjelp	LPP - Landsforeningen for Pårørende innen psykisk helse
Kosthold(HEPLA)	Kirkens SOS i Norge	
HivNorge	Kirkerådet	
Hjelpeskilden Norge		

Lærernes Misjonsforbund	Norges Idrettsforbund og Olympiske og Paralympiske komité	Norsk Helse- og Avholdsforbund
MA - rusfri trafikk og livsstil	Norges KFUK-KFUM	Norsk Jernbaneklubb
MA-Ungdom	Norges KFUK-KFUM speidere	Norsk Kennel Klub
MENiN Myalgisk Encefalopati	Norges Korforbund	Norsk Luthersk Misjonssamband
Nettverket i Norge	Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag	Norsk Mongolsk Forening
Menneskeverd	Norges Kristne Råd	Norsk musikkråd
Mental Helse	Norges Kulturvernforbund	Norsk Nettverk for Down Syndrom
Mental Helse Ungdom	Norges Kvinne- og familieforbund	Norsk Pensjonistforbund
Miljøstiftelsen Bellona	Norges Livredningsselskap	Norsk Proteinintoleranseforening
Misjon uten grenser	Norges Musikkorps Forbund	Norsk Revmatikerforbund
Misjonsforbundet	Norges Røde Kors	Norsk Sangerforum
Misjonsforbundet UNG	Norges Samemisjon	Norsk Sarkoidose Forening
Multipel Sklerose Forbundet i Norge	Norges Skotthyllforbund	Norske Kirkeakademier
Musikkens studieforbund	Norges Sopp- og Nyttevekstforbund	Norske konsertarrangører
Nakke- og kjeveskaddes landsforening	Norges speiderforbund	Norske Kunstforeninger
Nasjonalforeningen for folkehelsen	Norges Unge Katolikker	Norske Kvinners Sanitetsforening
Natteravnene	Norges Veteranforbund for Internasjonale Operasjoner	Norske Redningshunder
Natur og Ungdom	NORILCO Norsk Forening for Stomi- og Reservoaropererte	Norske Samers Riksforbund
Naturvernforbundet	Normisjon	Norske symfoni-orkestres landsforbund
Nei Til EU	Norsk arkivråd	NASOL
New Life Mission	Norsk Bluesunion	Norsk-Russisk Kultursenter
NOAH - For Dyrs Rettigheter	Norsk Bridgeforbund	Norway Chin Christian Federation
Nordmanns-Forbundet/Norwegians Worldwide	Norsk Cøliakiforening	Norway International Network (NIN)
Noregs Mållag	Norsk Filmklubbforbund (NFK)	Organisasjonen ATROP Støtte & Ettervernsenter
Noregs Ungdomslag	Norsk Folkehjelp	Organisasjonen For Barnevernsforeldre
Norges Astma- og Allergiforbund	Norsk Forening for Fartøyvern	Organisasjonen Voksne for Barn
Norges Blindeforbund	Norsk Fosterhjemsforening	Oslo Katolske Bispedømme
Norges Blindeforbunds Ungdom	Norsk Friluftsliv	Partnership For Change
Norges Bygdekvinnelag	Norsk Fyrhistorisk Forening	PAWA - PanAfrican Womens Association
Norges Døveforbund	Norsk Glaukomforening	Plan Norge
Norges Fibromyalgi Forbund		Polyteknisk forening
Norges Handikapforbund		Prematurforeningen
Norges Husflidslag		Primers MC

Prison Fellowship Norge
 Psoriasis- og eksemforbundet
 PWN Norway (Professional Women's Network)
 Rabea Kvinneforening
 RE:ACT
 Redd Barna
 Redningsselskapet
 Reform - ressursenter for menn
 Refugees Welcome to Norway
 Retinitis Pigmentosa Foreningen i Norge
 ROS Rådgivning om Spiseforstyrrelser
 Rusmisbrukernes Interesseorganisasjon (RIO)
 Samarbeidskomiteen Hjelp Jødene Hjem
 Samisk KvinneForum
 Seniordans Norge
 Seniornett Norge
 Seniorsaken
 Sex og politikk
 SingelSammen!
 Sjømannskirken - Norsk kirke i utlandet
 Skiforeningen
 Solgården BA
 Spilleavhengighet Norge
 Stiftelsen Fransiskushjelpen
 Stiftelsen Frogner Menighetshus
 Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo
 Stiftelsen Kirkens Sosialtjeneste
 Stiftelsen Livsglede for Eldre
 Stiftelsen Norsk Luftambulanse
 Stiftelsen Norsk Nødhjelp
 Stiftelsen Organdonasjon
 Stiftelsen Pinsevennes Evangeliesenter

Stiftelsen Retretten
 Stiftelsen Rettferd for taperne
 Stiftelsen Robin Hood Huset
 Stiftelsen SOS-barnebyer Norge
 Stiftelsen Termik
 Stiftelsen Trondheim Jazzfestival
 STL Samarbeidsrådet for Tros- og Livssynssamfunn
 Stoffskifteforbundet
 Straffedes Organisasjon i Norge (SON)
 Strømmestiftelsen
 Studieforbundet Funkis
 Studieforbundet kultur og tradisjon
 Støtteforeningen for Kreftrammede
 Syvendedags Adventistforbundet - Den Norske Union
 Søndagsskolen Norge
 Tamilsk Ressurs- og Veiledningssenter
 Telefonkontakt for eldre og uføre
 Termik Rana
 Trumpet Of Faith Ministries And Holy Church Of Jesus
 Tsjetsjensk Ungdomsforening (TUF)
 Ung Kirkesang
 Ung Kreft
 UngDialog
 Ungdom & Fritid
 Ungdom mot narkotika
 Unge Funksjonshemmede
 UngOrg - Barne- og ungdomsorganisasjonene i Oslo
 Vatnar Kristne Fellesskap
 Velferdsalliansen
 Velforbundet

Vellenes Fellesorganisasjon
 Vestre Aker Frivillighetssentral
 Veteranforbundet SIOPS
 Voksenopplæringsforbundet (VOFO)
 Voksne med medfødt hjertefeil
 Xanaano / Foreldreløse Barn i Midt Somalia
 Y's Men International Region Norge
 Åpen folkekirke

FRIVILLIGHET
NORGE